

Sygn. akt V KK 165/22

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lipca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 6 lipca 2022 r.,
sprawy **Z. P.**,
skazanego z art. 286 § 1 k.k. i in.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 14 lipca 2021 r., sygn. akt V Ka [...],
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Ł.
z dnia 23 grudnia 2020 r., sygn. akt III K [...],

p o s t a n o w i ł :

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego Z. P. kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Ł. wyrokiem z dnia 23 grudnia 2020 r., sygn. akt III K [...] uznał Z. P. za winnego popełnienia szeregu przestępstw z art. 286 § 1 k.k. i in. przyjmując, że część z nich została popełniona w ramach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k. i wymierzył mu karę łączną w wymiarze 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet okres rzeczywistego pozbawienia wolności. Jednocześnie w wyroku tym Sąd orzekł nawiązki na rzecz pokrzywdzonych i rozstrzygnął co do kosztów procesu.

Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 14 lipca 2021 r., sygn. akt V Ka [...], na skutek apelacji wniesionych przez oskarżyciela posiłkowego, pełnomocnika

oskarżycieli posiłkowych, oskarżonego i jego obrońcę, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił rozstrzygnięcia zawarte w punktach 7a, 7b i 7i części dyspozytywnej orzeczenia, tj. w zakresie orzeczonej nawiązki na rzecz pokrzywdzonych, odpowiednio: Ł. i K. M. w kwocie 30.000 zł, K. W. w kwocie 30.000 zł i Ł. K. w kwocie 5.000 zł. Ponadto z opisu czynu zarzucanego oskarżonemu w punkcie XI, tj. polegającego na tym, że w okresie od grudnia 2018 r. do 15 maja 2019 r. w M., w krótkich odstępach czasu, działając z góry powziętym zamiarem, uczyniwszy sobie z popełniania przestępstw stałe źródło dochodu, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, po uprzednim wprowadzeniu Ł. K. w błąd co do swojej tożsamości oraz zamiaru wywiązania się z zawartej umowy odnośnie tynków, podrabiając na dwóch umowach o roboty budowlane oraz na potwierdzeniach wpłaty nr 03/2019, 04/2019, 05/2019, 06/2019, 11/2019, 23/2019 oraz 39/2019 podpis Z. Z. oraz używając ich jako autentyczne doprowadził Ł. K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 11.50 złotych, przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne, tj. czynu z art. 286 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 kk, Sąd Okręgowy wyeliminował wyrażenie „przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne”, a z kwalifikacji prawnej skazania wyeliminował art. 64 § 1 k.k.

W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy w Ł. utrzymał zaskarżony wyrok w mocy i zwolnił oskarżonego i oskarżycieli posiłkowych od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Od powyższego orzeczenia kasację wywiódł obrońca skazanego. Wyrok Sądu odwoławczego zaskarżył w całości, podnosząc zarzuty:

- rażącego naruszenia prawa karnego materialnego, tj. art. 286 § 1 k.k., mającego istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a polegającego na całkowicie arbitralnym przyjęciu, że okoliczności sprawy wskazują na zaistnienie po stronie oskarżonego zamiaru kierunkowego stanowiącego jedno ze znamion przestępstwa oszustwa, a w konsekwencji – przypisaniu skazanemu zarzucanego mu czynu bez

jednoczesnego odniesienia się w treści uzasadnienia do stopnia i skali wykonanych prac;

- rażącego naruszenia prawa karnego procesowego, tj. art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 92 § 1 k.p.k., mającego istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a polegającego na całkowicie arbitralnym uznaniu, iż z faktu stwierdzenia w wyjaśnieniach skazanego oraz w zeznaniach pokrzywdzonych, że większość ustaleń dokonywana była ustnie, wynika, iż „dane zawarte na komputerze oskarżonego oraz jego telefonie komórkowym nie są przydatne do stwierdzenia okoliczności dotyczących treści wzajemnych uzgodnień oraz zakresu wykonywania prac i ich dokumentowania” i w związku z tym – na pozostawieniu bez uwzględnienia wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu informatyki, którego przeprowadzenie mogłoby ujawnić nowe, istotne dla sprawy fakty, jak również stworzyć nowy kontekst interpretacyjny dla już przeprowadzonych dowodów – w tym ze źródeł dowodowych;

- rażącego naruszenia prawa karnego procesowego, tj. art. 193 § 1 k.p.k., mającego istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a polegającego na pozostawieniu bez uwzględnienia wniosku o dopuszczenie dowodu opinii biegłego z dziedziny budownictwa w sytuacji, gdy ustalenia dotyczące okoliczności, do których miała odnosić się opinia mogły mieć istotne znaczenie dla możliwości przypisania skazanemu zamiaru, o którym mowa w art. 286 § 1 k.k., a jednocześnie nie mogły one zostać poczynione bez odwoływania się do wiedzy specjalnej.

W konsekwencji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 23 grudnia 2020 r., sygn. akt III K [...] oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W odpowiedzi na wniesioną kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Wniesiona kasacja jest bezzasadna w stopniu oczywistym i znajduje się na granicy dopuszczalności. Z uwagi na dyspozycję przepisu z art. 535 § 3 k.p.k. Sąd Najwyższy był uprawniony do zwięzłego przedstawienia głównych motywów rozstrzygnięcia.

Oceniając zasadność i poprawność podniesionych w kasacji zarzutów w pierwszej kolejności należy syntetycznie przypomnieć rodzaje zarzutów zawarte we wniesionej uprzednio apelacji obrońcy. Zaskarżając w całości wyrok Sądu I instancji, skarżący sformułował na tym etapie postępowania m.in. zarzut naruszenia art. 7 k.p.k., obrazy prawa materialnego w postaci przypisania oskarżonemu czynów z art. 286 § 1 k.k. oraz naruszenie przepisów dotyczących oddalania wniosków dowodowych, poprzez nieuzasadnione, zdaniem skarżącego, nieuwzględnienie wniosków dowodowych o przeprowadzenie opinii biegłego z zakresu informatyki oraz biegłego z zakresu budownictwa. Skarżący w apelacji podniósł również zarzut obrazy art. 64 § 1 k.k. w odniesieniu do czynu opisanego w punkcie XI części wstępnej wyroku Sądu I instancji i ten zarzut został przez Sąd odwoławczy uwzględniony.

Nawet pobieżna analiza zarzutów zawartych w kasacji jednoznacznie dowodzi, że jej autor dopuścił się nieuprawnionego w postępowaniu kasacyjnym powielenia zarzutów odwoławczych, w dodatku z nieuwzględnieniem wymogów dotyczących podstaw kasacyjnych, określonych w art. 523 § 1 k.p.k. Zgodnie z tym przepisem kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Kasacja nie może być wniesiona wyłącznie z powodu niewspółmierności kary. Tym samym podstawą zarzutów kasacyjnych nie może być w żadnym razie faktyczna podstawa rozstrzygnięcia oraz ocena poszczególnych dowodów zgromadzonych w sprawie, w szczególności polemika z przyjętym ustaleniem, które znajduje się w zakresie informacji uzyskanych ze zgromadzonych w sprawie dowodów. Jednocześnie wdawanie się w polemikę co do faktycznych podstaw rozstrzygnięcia i oceny dowodów jest w kasacji nieuprawnione, bowiem kwestie te w ogóle nie mieszczą się w ramach postępowania kasacyjnego (por. np. postanowienie SN z dnia 20 listopada 2012 r., V KK 101/12, LEX nr 1231643).

Należy też zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 519 *in principio* k.p.k. przedmiotem zaskarżenia kasacją można uczynić jedynie wyrok sądu odwoławczego. Przepis ten interpretowany jest jednolicie, a mianowicie, że kasacja nie może służyć powielaniu zwyczajnej kontroli odwoławczej. Jeżeli skarżący kwestionuje sposób rozpoznania określonych zarzutów, podniesionych uprzednio w

środku odwoławczym, to może to uczynić jedynie nie poprzez bezpośrednie powielenie tego samego zarzutu, ale opatrzenie go zarzutem rażącego i mającego istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia naruszenia art. 457 § 3 k.p.k. lub art. 433 § 2 k.p.k. Przy czym, co wypada również wyartykułować, naruszenie tych przepisów musi polegać nie tylko na formalnym wystąpieniu danej okoliczności, ile skarżący musi wykazać wpływ danego uchybienia na treść rozstrzygnięcia. I tak też brak rozważenia jakiegoś zarzutu w uzasadnieniu orzeczenia *prima facie* nie jest skutecznym zarzutem kasacyjnym (pomijając jeszcze dyspozycję art. 537a k.p.k.). Uzasadnienie orzeczenia, jako że jest sporządzane po jego wydaniu, samo w sobie nie może stanowić podstawy poprawnego sylogizmu, którego wniosek prowadzi do wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 523 § 1 k.p.k.

Przechodząc do realiów niniejszej sprawy, wszystkie podniesione w kasacji zarzuty są albo nieuprawnione, albo nie znajdują pokrycia w materiałach postępowania. Zarzut opisany przez skarżącego jako naruszenie art. 286 § 1 k.k. dotyczy w istocie faktycznej podstawy rozstrzygnięcia i jest nieuprawniony w postępowaniu kasacyjnym. Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że zarzut obrazy prawa materialnego może być skutecznie podniesiony jedynie w razie niekwestionowania faktycznej podstawy rozstrzygnięcia. Kwestia zamiaru jest wynikiem przyjętych w sprawie ustaleń faktycznych, zatem podnoszenie zarzutu obrazy prawa materialnego w związku z kwestionowaniem zamiaru, czy jego postaci, jest całkowicie bezzasadne (zob. postanowienie SN z dnia 29 marca 2007 r., IV KK 32/07, LEX nr 475359).

Dwa kolejne zarzuty, dotyczące obrazy art. 193 § 1 k.p.k. stanowią *de facto* powielenie swoich odpowiedników z wnoszonej uprzednio apelacji. Sąd odwoławczy rozpoznał je zarówno w formularzu uzasadnienia jak i na rozprawie odwoławczej w dniu 31 maja 2021 r. Sąd Najwyższy w pełni akceptuje motywy, którymi kierowały się orzekające w niniejszej sprawie sądy obu instancji. Okoliczności wskazywane na poparcie konieczności zasięgnięcia wiadomości specjalnych nie są zasadne. Sąd odwoławczy trafnie wskazał, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w tym zeznania pokrzywdzonych, bezsprzecznie pozwoliły przypisać winę oskarżonemu, który pobierał środki pieniężne od zainteresowanych, po czym unikał kontaktu z osobami, wobec których pobrał

zaliczki. Zauważyć trzeba, że skazanemu nie zarzucono, że w ogóle nie przystąpił do umów, lecz to, że w chwili ich zawierania wprowadził pokrzywdzonych w błąd co do swojej sytuacji finansowej oraz zamiaru i możliwości wywiązania się z zaciągniętych zobowiązań. Ustalenie tych kwestii nie wymaga wiadomości specjalnych i z całą pewnością mogą one być poczynione w oparciu o osobowe źródła dowodowe. Nie ma racji skarżący bagatelizując fakt zatajania tożsamości przez skazanego w kontaktach z nowymi klientami i posługiwania się fałszywymi dokumentami. Okoliczność ta nie może pozostawać bez wpływu na ocenę zamiaru Z. P., w szczególności uwzględniając jego *modus operandi*. Co się zaś tyczy zaniechania powołania biegłego z zakresu informatyki zauważyć również trzeba, że skarżący nawet nie uprawdopodobnił, że na nośnikach elektronicznych skazanego znajdują się dowody mogące mieć istotne znaczenie dla zakwestionowania zeznań świadków. obrońca wskazał jedynie, że przeprowadzenie tego dowodu „mogłoby ujawnić nowe, istotne dla sprawy fakty, jak również stworzyć kontekst interpretacyjny dla już przeprowadzonych dowodów – w tym ze źródeł dowodowych”. Oczywiście jest, że tak ogólne sformułowania nie mogą czynić zadość wynikającemu z art. 523 § 1 k.p.k. obowiązkowi wykazania przez skarżącego istotnego wpływu potencjalnego uchybienia na treść wyroku. Tym bardziej, że to nie kto inny jak właśnie skazany posiada wiedzę na temat zawartości jego dysków twardych komputera czy pamięci telefonu i mógłby precyzyjniej wskazać dokumenty istotne dowodowo.

Reasumując, z przyczyn wskazanych powyżej, kasacja obrońcy jest bezzasadna w stopniu oczywistym w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k., obciążając nimi skarżącego Z. P..

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.